

Haryt çig mal biržasynyň döredilmegine garap geçeliň. Esasy mesele bolup haryt biržasynyň ýerleşmek meselesi we onyň ýerlenilmeli harytlary, önümleriň görnüşlerini kesgitlemek meselesi öňde durýar.

Dünýä tejribesine görä haryt biržalary, maddy çeşmeleri jemlenen uly merkezlerinde ýerleşýär.

1-nji tapgyrda -iş guraýjylar biržanyň ilkinji ösüş döwründe we geljeki bazara garşy uýgunlaşmakda näme edip biljekdigini we näme işleýändigini anyk kesgitleýär.

Mysal üçün: biržanyň ösüp barýan döwründe birža sowdasyňa gatnaşýan kärhanalar näme gazanyp bilerler?

Bu ilki bilen harydy amatly satmaga, satyn almaga ýa-da çalyşmaga, ýurdymyzyň bazarlarynda harytlara bolan isleglar we teklipler boýunça teklipler baradaky geleşikler boýunça garşydaş tarapyň töleg ukyplylygy we ygtybarlylygy baradaky maglumatlary almaga mümkinçiligidir. Döwlet we pudakara edaralar biržanyň döredilmegi bilen özleriniň işewerligini we sowda işleriniň kadalaşmagyny gazanyp bilýärler.

2-nji tapgyrda -biržanyň üstü bilen ýerleniljek harytlary kesgitlemekdir. Birža harytlarynyň talaplary:

1. Ülnä (standarda) laýyk gelmek.
2. Harytlaryň biri-birini çalyşmak ukuplylygy.
3. Geljekde durnukly islege laýyk gelmek.

3-nji tapgyrda -biržany guraýjylary, esaslandyryjylary saýlaýarlar (maliýe serişdelerini goýum edip biljek, maddy serişdelerini çekip biljek we giň aragatnaşyklary ýola goýup biljek).

4-nji tapgyrda -esaslandyryjylaryň arasynda haryt biržalaryny mahabatlandyryp biljekleri.

Toýlymyrat KERIMOW
S.A. Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk
uniwersitetiniň talyby